

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

7/29274 GK 183

Sayı : E-56020453-610-1029-3466/4863

Konu : Yazılı soru önergesi

15/01/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 24/06/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1650550 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29274 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1029-5510/7572
Konu : Yazılı soru önergesi

K. / 01. /2026

Sayın Mehmet Zeki İRMEZ
Şırnak Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29274 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 04/06/2025 tarihli ve 7550 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda yer alan koşullu salıverilme oranlarında, denetimli serbestlikten yararlanma sürelerinde ve özel infaz usullerinin kapsamında değişiklik yapılmıştır. Buna bağlı olarak hükümlülerin belirli bir süre ceza infaz kurumunda kalması sağlanarak suçun işlenmesinin önlenmesi ve caydırıcılığın sağlanması amaçlanmıştır.

II- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi" kenar başlıklı 89. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlülerin, ceza infaz kurumlarında bulundukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulacağı; ikinci fıkrasında, birinci fıkra uyarınca yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirme ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetler, kültür ve sanat programları, aldığı sertifikalar, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezalarının dikkate alınacağı; altıncı fıkrasında, açık ceza infaz kurumuna ayırmaya, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazına ve koşullu salıverilmeye ilişkin olarak tutum ve davranışları olumsuz değerlendirilen hükümlülerin yeniden değerlendirilmeye tabi tutulma sürelerinin bir yılı geçemeyeceği,

2- "Denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı" kenar başlıklı 105/A maddesinin birinci fıkrasında, hükümlülerin dış dünyaya uyumlarını sağlamak, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini ve güçlendirmelerini temin etmek amacıyla; açık ceza infaz kurumunda veya çocuk eğitimevinde bulunan ve koşullu salıverilmesine bir yıl veya daha az süre kalan iyi hâlli hükümlülerin talebi hâlinde, cezalarının koşullu salıverilme tarihine kadar olan kısmının denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infazına, ceza infaz kurumu idaresince hükümlü hakkında hazırlanan değerlendirme raporu dikkate alınarak, hükmün infazına ilişkin işlemleri yapan Cumhuriyet başsavcılığının bulunduğu yer infaz hâkimi tarafından karar verilebileceği, hükümlünün bu infaz usulünden yararlanabilmesi için beş günden az olmamak üzere koşullu salıverilme tarihine kadar ceza infaz kurumunda geçirmesi gereken sürenin en az onda birini ceza infaz kurumunda geçirmiş olmasının gerektiği, üçüncü

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

fikrasının (a) bendinde, sıfır-altı yaş grubunda çocuğu bulunan ve koşullu salıverilmesine iki yıl veya daha az süre kalan kadın hükümlülerin diğer şartları da taşımaları hâlinde birinci fıkrada düzenlenen infaz usulünden yararlanabilecekleri,

3- Geçici 11. maddesinin birinci fıkrasında; bu maddeyi ihdas eden 04/06/2025 tarihli ve 32920 sayılı mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7550 sayılı Kanunla 105/A maddesinin birinci fıkrasında yapılan düzenlemenin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenen suçlar bakımından uygulanmayacağı,

Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

B) 28/3/2020 tarihli ve 2324 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin; "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi" kenar başlıklı 109. maddesinin; birinci fıkrasında hükümlülerin, ceza infaz kurumlarında bulundukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme risklerinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulacağı; ikinci fıkrasında, birinci fıkra gereğince yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirmeye yönelik psiko-sosyal ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetleri, kültür ve sanat programları, aldığı sertifikaları, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezalarının dikkate alınacağı hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

Bu kapsamda idare ve gözlem kurulunca verilen kararlara karşı infaz hâkimliği nezdinde şikâyet, infaz hâkimliği kararlarına karşı da ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz kanun yoluna başvurulabilmektedir.

III- 5275 sayılı Kanunun "Özel infaz usulleri" kenar başlıklı 110. maddesinin birinci fıkrasında, infaz hâkiminin, hükümlünün talebi üzerine kasten işlenen suçlarda toplam üç yıl, taksirle öldürme suçu hariç olmak üzere taksirle işlenen suçlarda ise toplam beş yıl veya daha az süreli hapis cezasının; her hafta cuma günleri saat 19.00'da girmek ve pazar günleri aynı saatte çıkmak suretiyle hafta sonları; hafta sonları hariç, her gün saat 19.00'da girmek ve ertesi gün saat 07.00'de çıkmak suretiyle geceleri, ceza infaz kurumlarında çektirilmesine karar verebileceği, hafta sonları infaz usulünün, hükümlünün iş yaşamı ve ailevi durumu ile ceza infaz kurumlarının düzen ve işleyişine göre ceza infaz kurumu tarafından, süresi aynı olmak koşuluyla hafta içi günlerde de uygulanabileceği; ikinci fıkrasında, mahkûmiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukukî sorumlulukları saklı kalmak üzere; kadın, çocuk veya altmışbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam üç yıl, yetmiş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam dört yıl, yetmişbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam beş yıl, seksen yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam altı yıl veya daha az süreli hapis cezasının konutunda çektirilmesine infaz hâkimi tarafından karar verilebileceği; üçüncü fıkrasında, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar hariç olmak üzere hapis cezasına mahkûm olan veya adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilen hükümlülerden Kanunun 16. maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen usule göre maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

hayatını yalnız idame ettiremeyeceği tespit edilen ve toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayaacağı değerlendirilenlerin cezasının konutunda çektirilmesine infaz hâkimi tarafından karar verilebileceği, mahkûmun durumunun, Cumhuriyet başsavcılığınca birer yıllık dönemlere göre Kanunun 16. maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen usule göre incelettirileceği, inceleme sonuçlarına göre hükümlünün iyileştiğinin tespit edilmesi halinde infaz hâkiminin, cezanın konutta çektirilmesine dair kararı kaldıracağı, mahkûmun, denetimli serbestlik müdürlüğü ve bulunduğu yer kolluk makamlarınca izleneceği, toplam cezası on yıldan fazla olan hükümlülerin elektronik cihazların kullanılması suretiyle takibinin zorunlu olduğu, bu fıkra yazılı yükümlülükler aykırı hareket edilmesi hâlinde cezanın konutunda çektirilmesine dair kararın infaz hâkimliğince kaldırılacağı; dördüncü fıkrasında, doğurduğu tarihten itibaren altı ay geçen ve toplam beş yıl veya daha az süreli hapis cezasına mahkûm olan ya da adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilen hükümlü kadınların cezasının konutunda çektirilmesine infaz hâkimi tarafından karar verilebileceği, bu fıkra uyarınca talepte bulunulabilmesi için kadının doğurduğu tarihten itibaren bir yıl altı ay geçmemiş olması gerektiği, konutta infaza karar verdikten sonra çocuk ölmüş veya anasından başka birine verilmiş olursa infaz hâkiminin konutta infaz uygulamasına ilişkin kararını kaldıracağı; beşinci fıkrasında, cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesine karar verilenler hakkında tabi oldukları infaz rejimine göre koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı hükümlerinin uygulanacağı; altıncı fıkrasında, cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesi kararının, infaza başlandıktan sonra da verilebileceği; yedinci fıkrasında, infaz hâkiminin talep üzerine, cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesi sırasında bu usulün uygulanmasına son verebileceği, özel infaz usulünün gereklerine geçerli bir mazeret olmaksızın uyulmaması hâlinde ise bu usulün uygulanmasına son verileceği ve bu hâlde infaza genel hükümlere göre ceza infaz kurumlarında devam edileceği, özel infaz usulüne göre geçirilen sürenin, infaz aşamasında mahsup edileceği, bu fıkranın uygulandığı hâllerde 105/A maddesi hükümlerinin uygulanmayacağı; sekizinci fıkrasında, bu madde hükümlerine göre verilen kararlara itiraz yolunun açık olduğu; dokuzuncu fıkrasında, üçüncü ve dördüncü fıkra hariç, bu madde hükümlerinin; terör suçları ile örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçlarından ya da örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olanlar, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan mahkûm olanlar, adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilenler, koşullu salıverilme kararının geri alınması nedeniyle cezası aynen infaz edilenler ve Kanunun 105/A maddesinin altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca açık ceza infaz kurumuna gönderilenler hakkında uygulanmayacağı; onuncu fıkrasında, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

IV- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden; ceza infaz kurumlarındaki tahliye işlemlerinin mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirildiği, soru önergesine konu edilen hususlarda istenilen ayrıntıda istatistiki veri bulunmadığı anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

